

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 3ης Μαρτίου 2016

σχετικά με πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά τις απαλλαγές για διαπραγματευτές βασικών εμπορευμάτων

(CON/2016/10)

(2016/C 130/01)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 12 Ιανουαρίου 2016 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά τις απαλλαγές για διαπραγματευτές βασικών εμπορευμάτων⁽¹⁾ (εφεξής ο «προτεινόμενος κανονισμός»). Στις 8 Φεβρουαρίου 2016 η ΕΚΤ έλαβε αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για διαβούλευση με αντικείμενο την ίδια πρόταση κανονισμού.

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένου ότι ο προτεινόμενος κανονισμός περιέχει διατάξεις που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ, ιδίως σε σχέση με το καθήκον του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών να συμβάλλει στην ομαλή άσκηση των πολιτικών που αφορούν τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 5 της Συνθήκης.

Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1 Σκοπός του προτεινόμενου κανονισμού είναι να διασφαλίσει ότι από την 1η Ιανουαρίου 2018 οι διαπραγματευτές βασικών εμπορευμάτων (οι οποίοι αποτελούν επιχειρήσεις επενδύσεων, η βασική επιχειρηματική δραστηριότητα των οποίων αφορά αποκλειστικά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών ή τα χρηματοοικονομικά μέσα που ορίζονται στο παράρτημα Ι τμήμα Γ σημεία 5, 6, 7, 9 και 10 της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾ και για τις οποίες δεν ίσχυε η οδηγία 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽³⁾ στις 31 Δεκεμβρίου 2006) θα υπόκεινται στο σύνολο των απαιτήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁾ για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τα ίδια κεφάλαια μόνο βάσει συνειδητής και εμπεριστατωμένης απόφασης ότι η μεταχείριση αυτή είναι όντως η πλέον ενδεδειγμένη για τους ίδιους.

1.2 Ενώ οι απαιτήσεις για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τα ίδια κεφάλαια βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 δεν φαίνεται να είναι ειδικά προσαρμοσμένες στο προφίλ των διαπραγματευτών βασικών εμπορευμάτων, τυχόν απόφαση για παράταση της εφαρμογής των απαλλαγών από τις εν λόγω προληπτικές απαιτήσεις θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους συστημικούς κινδύνους τους οποίους θα μπορούσαν να εγείρουν οι ως άνω διαπραγματευτές. Οι πηγές προέλευσης των δυνητικών αυτών κινδύνων ποικίλλουν και αφορούν, ιδίως:

- το συνολικό ποσό μόχλευσης,
- τη σταθερότητα της διάρθρωσης του κεφαλαίου κατά περίπτωση,
- τυχόν διασυνδέσεις με το τραπεζικό σύστημα μέσω του χρέους και των συνδεόμενων με αυτό ποσοστών αθέτησης,

⁽¹⁾ COM(2015) 648 final.

⁽²⁾ Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 145 της 30.4.2004, σ. 1).

⁽³⁾ Οδηγία 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 1993, σχετικά με τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών (ΕΕ L 141 της 11.6.1993, σ. 27).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

- τη συμμετοχή σε δραστηριότητες σκιάδους τραπεζικής (π.χ. τιτλοποίηση εισπρακτέων απαιτήσεων ή αποθεμάτων εμπορευμάτων),
- την πιθανή πρόκληση δευτερογενών επιδράσεων σε άλλες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες οι οποίες ενδεχομένως οφείλονται σε αθετήσεις υποχρεώσεων όσον αφορά θέσεις σε παράγωγα —ιδίως κερδοσκοπικού χαρακτήρα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα που δεν εκκαθαρίζονται κεντρικά— αλλά και σε αρνητικές κινήσεις στα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία, που συνεπάγονται ζημιές —αποτιμώμενες βάσει των τιμών της αγοράς (mark-to-market)— όσον αφορά θέσεις σε συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, οι οποίες υπερβαίνουν το αποτιμώμενο βάσει των τιμών της αγοράς κέρδος επί του αποθέματος εμπορευμάτων που διακρατείται ως ασφάλεια, με αποτέλεσμα να πρέπει να καταβληθεί στον αντισυμβαλλόμενο το περιθώριο μεταβλητότητας.

- 1.3 Έως τώρα η ΕΚΤ δεν έχει εντοπίσει συγκεκριμένες ενδείξεις συστημικού κινδύνου προερχόμενου από διαπραγματευτές βασικών εμπορευμάτων, οι οποίες στην παρούσα φάση να καθιστούν αυστηρά αναγκαία την άρση των απαλλαγών όσον αφορά τις ισχύουσες απαιτήσεις για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τα ίδια κεφάλαια. Οι διαπραγματευτές βασικών εμπορευμάτων που δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη χαρακτηρίζονται γενικά από μικρότερη μόχλευση και ανθεκτικότερη διάρθρωση κεφαλαίου απ' ό,τι οι τράπεζες. Συνήθως έχουν σχετικά χαμηλό δείκτη ενεργητικού προς ίδια κεφάλαια και δεν φαίνεται να προκρίνουν τραπεζικού τύπου μετατροπές ληκτότητας και ρευστότητας. Εξάλλου, οι διασυνδέσεις με το τραπεζικό σύστημα μέσω του χρέους και των συνδεδεμένων με αυτό ποσοστών αθέτησης φαίνονται μάλλον περιορισμένες. Η άμεση έκθεση των τραπεζών στους διαπραγματευτές βασικών εμπορευμάτων φαίνεται σχετικά μικρή, γεγονός που περιορίζει τους πιθανούς κινδύνους μετάδοσης. Τέλος, παρά τη σημαντική ανάπτυξη των αγορών παραγώγων επί βασικών εμπορευμάτων την τελευταία δεκαετία, δεν υπάρχουν πειστικά τεκμήρια ως προς τυχόν δυσμενείς επιδράσεις των συναλλαγών επί των παραγώγων αυτών στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Πάντως, η διεξοδική εκτίμηση των επιπτώσεων τους φαίνεται να καθίσταται αναγκαίο βήμα ενόψει της λήψης της καταλληλότερης απόφασης αναφορικά με την άρση των απαλλαγών ή την προσωρινή παράταση της εφαρμογής τους. Θα πρέπει ιδίως να εξεταστεί το ζήτημα της ισοτιμίας των όρων ανταγωνισμού μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων που συναλλάσσονται σε βασικά εμπορεύματα.
- 1.4 Οι απαλλαγές θα πρέπει όντως να έχουν αυστηρά προσωρινό χαρακτήρα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να υποβάλει πρόταση για την ολοκληρωμένη επανεξέταση του ρυθμιστικού πλαισίου των επιχειρήσεων επενδύσεων από άποψη προληπτικής εποπτείας. Η δικαιολογητική βάση και ο σκοπός τυχόν προσωρινής παράτασης της εφαρμογής των απαλλαγών θα πρέπει να περιορίζονται στην αποτροπή σημαντικών μεταβολών πριν από τη διενέργεια της ολοκληρωμένης επανεξέτασης, η οποία πάντως θα πρέπει να λάβει χώρα το συντομότερο δυνατό.

Φρανκφούρτη, 3 Μαρτίου 2016.

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ

Mario DRAGHI